

Mødet den 10. Septbr. 1931.

Fraværende: Vald. Pedersen og Rasmus Rasmussen.

1. (J. Nr. 23⁶—1931). **Oversigt over Begravelsesvæsenets Indtægter og Udgifter i 1930—31.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 397—1931). **Meddelelse om, at Provst Larsen er konstitueret som Stiftsprovst i Aarhus.**

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 384—1931). **Skrivelse fra Det statistiske Departement angaaende den fremtidige Indsamling af Materiale vedrørende Husleje- og Boligforholdene.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 52—1931). **Meddelelse fra Komitéen angaaende Bedømmelsen af de indkomne Projekter vedrørende Universitetsbygningerne.**

Fra Bedømmelseskomitéeen forelaa følgende Skrivelse:

»Der er til Bedømmelse indkommet 22 Projekter, hvoraf 5 kun deltager i Konkurrence A, én kun i Konkurrence B, medens 16 deltager i begge Konkurrencer.

Efter at de indkomne Projekter i Dagene 4. til 7. September har været ophængt i Læsesøgades Kommuneskole til Besigtigelse for Komitéens Medlemmer, og efter at Komitéen

Mandag den 7. September havde konstitueret sig paa Raadhuset under Forsæde af Departement-schef Graae, har Komitéen paa Grundlag af en nøje Gennemgang af samtlige Projekter enstemmig truffet følgende Afgørelse:

Første Præmie saavel i Konkurrence A som i Konkurrence B, henholdsvis 1000 og 2000 Kroner, tildeles Projekt Nr. 16, mærket »Jyde«. —

ad A. Komitéen har fundet, at dette Projekt i hele sit Anlæg har løst Opgaven paa en smuk og særdeles tilfredsstillende Maade. — Projektet udnytter Terrænet paa en Maade, som tager Hensyn til dets landskabelige Formation, og uden store Udgifter til Jordarbejder lader dets Skønhed komme til sin fulde Ret.

Projektet omfatter foruden en Løsning, der nøje holder sig indenfor det af Aarhus Kommune allerede skænkede Areal, fire andre Løsninger, som forudsætter en Forskydning af Ringgaden, hvorved Højdeplateauet imod Nordvest indgaar under Bebyggelsen, og hvorved der kan opnaas et Udsyn gennem Dalsænkningen i Terrænets naturlige Længdeakse af stor landskabelig Skønhed.

Komitéen har ikke ment at burde tage nærmere Standpunkt til de enkelte Detailforslag til Opgavens Løsning, men har betragtet Projektet som en Helhed, idet alle dets forskellige Udkast til Løsning er baaret af samme kunstneriske Ide.

ad B. Paa Grundlag af en meget indgaaende Analyse af Problemets særegnede Natur giver Projektet Løsninger, der fuldt ud opfylder alle Programmets Betingelser og frembyder særdeles gunstige Rum-, Lys- og Adgangsforhold, alt indenfor en økonomisk forsvarlig Ramme.

Anden Præmie saavel i Konkurrence A, som i B, henholdsvis 600 og 1200 Kroner tildeles Projekt, Nr. 21, mærket »Peter«. —

Bortset fra en mindre Forskydning af den mellem Niels Ebbesensvej og Langelandsgade projekterede Vej holder Projektet sig indenfor Grænserne af det af Kommunen skænkede Areal og løser under denne Forudsætning Opgaven paa en overordentlig tiltalende Maade saavel med Hensyn til Situationsplanen som med Hensyn til Bygningens Udformning, mindre dog med Hensyn til den indre Anordning af Institutet.

Tredie Præmie i Konkurrence A, 400 Kroner, tildeles Projekt 5, under Mærke »en Ravn«.

Dette Projekt har med nogen Forlægning af Arealets Grænser og den derved muliggjorte Benyttelse af Højdeplateauet mod Nordvest givet en god Løsning, der udnytter Arealets naturlige Skønhed.

Tredie Præmie i Konkurrence B, 800 Kroner tildeles Projekt Nr. 20, mærket »9«.

Dette Projekt giver navnlig en god og praktisk Løsning af Instituttets indre Anordning.

Den afholdte Konkurrence har overbevist Komitéen om, at en Forlægning af den projekterede Ringgade mod Nordvest og Inddragelse af Højdeplateauet under Universitetsarealet vilde være af overordentlig Betydning for Universitetet i Aarhus.

Ved Aabningen af Navnekonvolutterne viste det sig,

at 1ste Præmie, saavel i Konkurrence A som B, er tilfaldet Arkitekterne Kay Fisker, C. F. Møller og Povl Stegmann med A. Chr.

Niepoort og H. Wied som raadgivende Ingeniører og C. Th. Sørensen som Havearkitekt, at 2den Præmie, saavel i Konkurrence A som B, er tilfaldet Arkitekterne H. J. Kampmann og Aage Rafn, at 3die Præmie i Konkurrence A er tilfaldet Arkitekterne Frits Schlegel og Professor Edvard Thomsen, medens 3die Præmie i Konkurrence B er tilfaldet Arkitekterne Hans Chr. Hansen og Viggo S. Jørgensen.«

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 391—1931). Andragende fra Teknisk Skole til Handelsministeriet om Tilladelse til fortsat i 3 Aar at udleje Lokaler til Universitetsundervisningen. anbefaledes.
6. (J. Nr. 395—1931). Indstilling fra Skoleudvalget om Oprettelse af Embeder som Viceinspektør og Mellem-skolelærer i Henhold til Lov af 28. April d. A. om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere.

Fra Skolekommissionen forelaa følgende Forslag:

»I Henhold til Lov af 28. April 1931 om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere, §§ 32 og 35 (jfr. vedlagte Oversigt over Klasser og Elever i Aarhus Borgerskoler 1. April 1931) vil der ved Aarhus kommunale Skolevæsen være at oprette 16 Viceinspektørembeder og 14 Mellem-skolelærerembeder, nemlig ved

Borgerskolen Finsensgade, 2 Viceinspektører, 4 Mellem-skolelærere.

Borgerskolen Nørrebrogade, 1 Viceinspektør.

Borgerskolen Paradisgade, 1 Viceinspektør.

Borgerskolen Šamsøgade, 3 Viceinspektører.

Borgerskolen Ny Munkegade, 4 Mellem-skolelærere.

Borgerskolen Christiansgade, 1 Viceinspektør, 2 Mellemsskolelærere.

Borgerskolen Valdemarsgade, 1 Viceinspektør.

Borgerskolen Frederiks Allé, 1 Viceinspektør.

Borgerskolen Læssøesgade, 2 Viceinspektører.

Borgerskolen Ing. Boulevard, 2 Viceinspektører.

Borgerskolen N. J. Fjordsgade, 2 Viceinspektører, 4 Mellemsskolelærere.

I Henhold til Min. Cirkulære af 16. Juni 1931 skal Viceinspektører og Mellemsskolelærere kaldes efter de for Lærerkaldelse efter Lov 29. Marts 1904, § 16 gældende Regler af Skoledirektionen efter Indstilling af Kommunalbestyrelsen. Ved den første Besættelse af disse Stillinger kan Kaldelse ske uden Opslag blandt de til Skolen knyttede Lærere efter Kommunalbestyrelsens Indstilling, der maa omfatte 3 Lærere.

Man skal i den Anledning bede Skoleudvalget foranledige, at der søges Undervisningsministeriets Approbation paa følgende:

1) Oprettelse af en Viceinspektørstilling ved Borgerskolen, Ny Munkegade. Uanset der for Tiden kun findes 1 Klasserække i den almindelige Borgerskole, maa det dog anses for ønskeligt, at der ansættes en Viceinspektør ved denne Skole, idet alle de øvrige Skoler med tilsvarende Elevtal tillægges mindst een Viceinspektør.

2) Nedsættelse af Viceinspektørernes pligtige ugentlige Timetal til 30 fra Begyndelsen af Skoleaaret 1932—33.

3) Medfølgende Forslag til Instruks for Viceinspektører.

I n s t r u k s.

§ 1.

Viceinspektøren skal efter Overlærerens Anvisning paa eget Ansvar udføre de under § 3 nævnte Arbejder.

Desuden skal Viceinspektøren være Overlæreren behjælpelig med Udførelsen af Skolens øvrige administrative Forretninger.

§ 2.

I Forfaldstilfælde træder Viceinspektøren i Overlærerens Sted.

§ 3.

- a) Forsømmelseslister, Forsømmelsesprotokol og Tilsigelse til Mulktmøder.
- b) Statistiske Arbejder, der forlanges af Skoleautoriteterne.
- c) Udarbejder den aarlige Fortegnelse over Skolens Inventar.
- d) Børnenes Behandling paa Skoletandklinikken.
- e) Time-, Bade- og Inspektionsplan.
- f) Skolebespisning.
- g) Haandarbejds- og Sløjdreghnskab.
- i) Fribøger.
- j) Lærebibliotek.
- k) Andre Arbejder, der paalægges af Skoleautoriteterne.

§ 4.

Viceinspektøren skal være Overlæreren behjælpelig med de Arbejder, der forekommer ved Overgangen til det ny Skoleaar, navnlig Ind- og Udskrivning.

§ 5.

Hvor der ved en Skole er flere Viceinspektører, fordeles Arbejdet mellem disse, efter Indstilling fra Overlæreren, af Skoleudvalget.

§ 6.

Byraadet kan til enhver Tid foretage Ændringer i denne Instruks.«

Fra Skoleudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Tilstilles det ærede Byraad med Anbefaling, idet bemærkes, at Besættelsen af forannævnte 17 Viceinspektørembeder og 14 Mellem-skolelærerembeder vil bevirke en Merudgift for Regnskabsaaret 1932—33 paa ialt 21.256,50 Kr. (efter de $\frac{1}{7}$ 1931 gældende Lønningsregler), heraf for Viceinspektørembederne (incl. Time-nedsættelsen) 19.660,50 Kr. som fordeles med 8.348,70 Kr. som Statens Andel, 11.213,20 Kr. som Kommunens Andel og 98,60 Kr. som Skolefondens Andel. Merudgiften ved Mellem-skolelærerembedernes Besættelse 1596,00 Kr. fordeles med 252,00 Kr. som Statens Andel og 1344,00 Kr. som Kommunens Andel.

Ved Forslagets Gennemførelse vil Kommunens nuværende Udgift til Overlærernes Kontormedhjælp og Honorarer for Føring af Haandarbejdsregnskab, ialt ca. 3400 Kr. aarlig, bortfalde.

Kommunens egentlige Merudgift bliver herefter ca. 9.157,20 Kr. aarlig.«

K. M o u s t e n henviste til Forslaget, som Skolekommissionen og Skoleudvalget var enigt om. I Henhold til Loven vilde der blive 16 Viceinspektører og 14 saakaldte Mellem-skolelærere, nemlig 1 Viceinspektør for hver 2 Rækker Folke-skoleklasser og 1 Mellem-skolelærer for hver Real-

klasse og 4. Mellemsskoleklasse. Herefter vilde der ingen Viceinspektør blive ved Skolen i Munkegade, men det fandt man uheldigt, da Viceinspektøren skulde overtage forskellige administrative Forretninger, som der hidtil var blevet betalt for at faa udført. Indstillingen gik derfor ud paa at søge Ministeriets Tilladelse til ogsaa at ansætte en Viceinspektør ved denne Skole. Angaaende Viceinspektørernes Timetal, saa sagde Loven ikke noget bestemt derom, men der stod, at deres Timetal skal approberes af Ministeriet; deri var vel underforstaaet, at det skal være mindre end almindelige Læreres, og man foreslog det sat til 30 Timer. Af det foreliggende Forslag til Instruks fremgik, hvilke Forretninger de skal udføre; det var væsentlig de Arbejder, der hidtil havde været betalt som Kontorhjælp ved de fleste Skoler. Selve Udgiften ved Gennemførelsen af Forslaget beløb sig til ca. 20000 Kr., hvoraf Staten betalte godt Halvdelen. Taleren vilde med disse Bemærkninger anbefale Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 417—1931). Indstilling fra Belysningsudvalget om **Opførelse af en Forbrændingsanstalt for Dagrenovation samt Udvidelse af Elektricitetsværket.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Belysningsudvalget indstiller til Aarhus Byraad, at der af Belysningsvæsenet bygges en Forbrændingsanstalt for Dagrenovation i Forbindelse med en Udvidelse af Elektricitetsværket til en samlet anslaaet Udgift af Kr. 2.580000 og i Henhold til vedlagte Projekt og Planer.

Af Anlægsudgiften konteres 1.700000 Kr. paa Elektricitetsværket, Resten paa Forbrændingsanstalten.

Forbrændingsanstaltens Drift henlægges under Belysningsudvalget.

Brolægningsvæsenet besørger som hidtil Indsamlingen af Affaldet og leverer dette tilkørt og aflæst i Forbrændingsanstaltens Silo og betaler Belysningsvæsenet aarlig Kr. 40000, — hvilken Afgift dog nedsættes med 2000 Kr. aarlig for hver 1 Kr., Elektricitetsværkets Kulpris maatte ligge over 16 Kr. pr. ton, og med 750 Kr. aarlig for hver 1000 tons, den aarlige Mængde af offentligt Affald, der leveres til Forbrændingsanstalten, maatte overstige 25000 tons.

Denne Ordning med Brolægningsudvalget er gældende for 10 Aar.

Brolægningsvæsenet aftager sit Forbrug af Slagger fra Forbrændingsanstalten til Kr. 2,00, 3,00 og 4,00 pr. Ton efter Kvaliteten og stiller om fornødent en Slaggeplads til Raadighed for Belysningsvæsenet til Supplering af Belysningsvæsenets Slaggeplads.

Dertil egnet privat Affald fra Industri o. lign. modtages og forbrændes paa Forbrændingsanstalten for 1 Kr. pr. ton.«

H. P. Christensen forelagde Forslaget, som havde været under Ventilation i flere Aar; de skiftende Udvalg for Brolægningsvæsenet havde flere Gange beskæftiget sig dermed, men det var stadig blevet henlagt, saa længe der var Mulighed for at komme af med Affaldet. Nu havde Forholdene imidlertid udviklet sig saaledes, at der snart ikke mere var Plads til Affaldet paa Byens Grund, og Spørgsmaalet blev da aktuelt. Man havde nu undersøgt Forholdene ved Belysningsvæsenet, og selv om der ikke var særlig stor Plads, var det dog forsvarligt at bygge en For-

brændingsanstalt dernede i Tilslutning til Gasværket og saaledes, at Dampen fra Anstalten kan anvendes paa Elektricitetsværket. Ved Belysningsvæsenet havde man Kraner og let Adgang til Kul, og det vilde derfor være den eneste rigtige Løsning at lægge Anstalten der, hvis der skulde være Tale om nogenlunde Økonomi. Brolægningsudvalget havde gjort forskellige Undersøgelser uden at være kommet til noget Resultat; der laa ganske vist et Tilbud fra Hammelbanen paa 60000 Kr., og man havde saa i den Forbindelse undersøgt, hvad det vil koste at brænde Affaldet og hvorledes det vilde stille sig, hvis man byggede Anstalten i Forbindelse med en Udvidelse af Elektricitetsværket. Dette var udvidet stærkt for faa Aar siden, og dengang mente man at kunne klare sig i en længere Aarrække, men Opgangen i Forbruget af Elektricitet havde været saa stor, at der hurtigere end beregnet maatte en ny Udvidelse til. Værket var bygget saa rummeligt, at der var Plads til at indbygge en Turbine mere af samme Størrelse som de to andre, saa der blev kun Tale om et nyt Kedelanlæg, hvorfor Kedelhuset maatte udvides. Spørgsmaalet var da, om der var Mulighed for at kombinere Forbrændingsanstalten hermed, for i saa Fald vilde det være mest økonomisk at gøre det samtidig. Der havde været Tale om forskellige Pladser, men man var nu inde paa at lægge Anstalten paa Gasværkets Grund, hvorved man ogsaa kunde undgaa at købe en dyr Byggegrund. Det stod da paa, om Byraadet mener, at Tiden er inde til at bygge den Forbrændingsanstalt, som jo engang maatte komme. Det var maaske muligt at komme af med Affaldet nogle Aar endnu, hvis det kunde blive kørt udenfor Kommunen, men i Længden

vilde Kommunerne sikkert blive kede af den daarlige Luft, som altid følger med. Man kom ikke bort fra, at en Udvidelse af Elektricitetsværket var nødvendig; maaske kunde man klare sig med det nuværende Kedelanlæg et Aars Tid, men der maatte anskaffes en Turbine mere. I Øjeblikket var Maksimalbelastningen over 14000 K. W., og den var stærkt stigende; men ved Anskaffelsen af en Turbine paa 12000 K. W. vilde man nok kunde klare sig i 7 à 10 Aar. Taleren skulde ikke komme nærmere ind paa alle de tekniske Enkeltheder, der var omtalt i Planen, idet alle Byraadsmedlemmerne havde faaet tilsendt Projektet til Gennemsyn, og det var drøftet baade i Pressen og paa Gruppemøder, men vilde paa Udvalgets Vegne og med Tilslutning fra Brolægningsudvalget anbefale Forslaget om Udvidelse af Elektricitetsværket i Forbindelse med Bygning af en Forbrændingsanstalt. Udgiften var anslaaet til godt 2½ Mill. Kr. Der var jo mange andre Steder, hvor der var Brug for de Midler, Kommunen har til Raadighed, og det meste af Laanet paa 12 Mill. Kr. var allerede brugt. Det maatte derfor ogsaa undersøges, om disse Penge kan skaffes tilveje. Paa den anden Side havde Kommunens Værker igennem mange Aar vist, at de kunde svare sig godt og give et Overskud til Kommunens Kasse, og der var altsaa ingen Vanskelighed ved at faa Pengene forrentet og amortiseret. Hvis Sagen altsaa kunde tiltrædes af Byraadet, vilde Taleren foreslaa at henvise den til Budgetudvalget til Overvejelse af, hvorledes Pengene kan fremskaffes.

J. Chr. Møller var enig med H. P. Christensen i, at efter de mange Rejser, der igennem 20 Aar var foretaget angaaende denne Sag,

maatte Forslaget nødvendigvis komme. De tekniske Beregninger skulde Taleren se bort fra, idet man her maatte stole paa, at Belysningsvæsenets Konsulent havde foretaget en rigtig Beregning, hvilket Taleren iøvrigt ikke tvivlede om. Derimod var Taleren ikke enig med H. P. Christensen i, at det nuværende Tidspunkt var det mest belejlige til at fremkomme med Forslaget, og det kunde heller ikke siges, at man stod overfor en Tvangssituation, som gjorde Forslaget absolut nødvendigt. Angaaende andre Udveje kunde Taleren tænke sig, at man ved en Forhandling med Statsbanerne kunde faa Tilladelse til at bruge den nuværende Losseplads i Mølleengen en Tid endnu. Statsbanerne var jo et Led af Staten, hvad Kommunen i Virkeligheden ogsaa var, og de var sikkert klar over, at det for Tiden var meget vanskeligt at skaffe Penge. Kunde Sagen foreløbig ordnes paa den Maade, vilde det være det bedste, idet man saa kunde spare den store Udgift til senere. Hvad Forhandlingen med Hammelbanen angik, saa tvivlede Taleren ikke om, at Brolægningsudvalget havde gjort sit bedste, men det var alligevel saaledes, at der kun forelaa et Tilbud fra Banens Side; Udvalget kunde nok under Forbehold af Byraadets Sanktion have givet et lavere Tilbud, saa man kunde se, om der var Mulighed for at faa det gjort billigere. Hammelbanen skulde jo køre alligevel, og det vilde næppe medføre nogen Forøgelse af Personalet eller væsentlig større Kulforbrug. Man kunde maaske have tilbudt at give f. Eks. 40000 Kr. paa Betingelse af, at Kommunen saa slap for det eventuelle Tilskud til Driften. Disse Forhandlinger burde Udvalget have ført videre. Naar der blev sagt, at Elektricitets-

værket nødvendigvis skulde udvides, vilde Taleren pege paa, at der i 1930 fandtes en Reserve paa ca. 6000 K. W., i 1931 ca. 4000 K. W. og i 1932 ca. 3500 K. W., og desuden havde man den Udvej at trække paa Randers; tilmed plejede man aldrig at regne Dampturbiner for usikre, saa de jævnlig skulde gaa i Staa; det kunde derfor synes, at en Udvidelse nok kunde vente nogen Tid. Det var ogsaa tvivlsomt, at Forbruget vilde stige saa stærkt i de følgende Aar som i de foregaaende. Tiderne var daarlige, og Erhvervene vilde næppe udvide deres Forbrug af Elektricitet, saa der var vist ingen Risiko ved at vente et Aars Tid med denne Udvidelse. Efter Beregningerne vilde det hele koste 2.580.000 Kr., og det var vist fornuftigt at runde det lidt opad, da der altid vilde komme forskellige Ting til, mens Arbejdet stod paa. Kommunen skulde for Tiden bruge mange Penge til Hospitalsudvidelse, Folkebibliotek, Udvidelse af Vandværket, eventuelt Køb af $1\frac{1}{2}$ Snes Omnibiler til Bilruter i Byen o. s. v., saa man kom efterhaanden meget højt op. At fremskaffe disse Penge blev i Øjeblikket vanskeligt, og det vilde være meget uheldigt nu at skulle paa Laanemarkedet, naar man saa, hvorledes det gik paa Børsen, at selv de allerbedste Papirer gik ned, ogsaa Kreditforeningsobligationer og Kommunerne Obligationer. Lige saa lidt var der Udsigt til at kunne faa Penge i Udlandet; i Europa var det sikkert udelukket, og heller ikke i Amerika var Forholdene gunstige for Tiden. Men det kunde ikke nytte at begynde paa et Arbejde, naar man ikke havde Haab om at kunne skaffe Penge dertil, og Taleren vilde derfor henstille, at Forhandlingen i Dag bliver en 1-Behandling, saa at der ikke nu tages Stilling til Sagen, men at

hele Spørgsmaalet henvises til Budgetudvalget, der saa kan undersøge, om det vil være muligt at skaffe Pengene til en rimelig Rente, for man kunde næppe være tjent med at tage et Laan til en hvilken som helst Pris. Angaaende selve Forslaget vilde Taleren blot sige, at 10 % til Renter og Afskrivning paa Forbrændingsanstalten syntes noget lidt, naar man maatte regne med en Rente paa 6 %. Talerens Gruppe var ikke glad ved Forslaget i Øjeblikket, for Tiden saa mørk ud, og man burde ikke belaste Kommunen med større Udgifter end strengt nødvendigt, og maaske kunde Forholdene bedre sig i Løbet af et Aars Tid.

Leonhard Hansen vilde først nedlægge en Protest mod den Maade, hvorpaa Byraadets Sager til enhver Tid blev forelagt i Pressen, forinden de kom for ved Byraadmødet. Det var snart alle Sager, baade store og smaa, som blev behandlet i Bladene, før Byraadsmedlemmerne kom til at beskæftige sig dermed, saa Byraadet fik dem nærmest som en Slags Efterretningssager; det kunde tillige paavirke adskillige Byraadsmedlemmers Meninger, hvilket maaske ogsaa var Hensigten. Men det var i høj Grad uværdigt for Byraadet at skulle være Eftersmakkere af en Del af Pressen i Aarhus, og den ærede Ordfører i denne Sag var vist af samme Mening, for det maatte heller ikke være rart for ham at skulle staa her og sige det samme, som i Forvejen har staaet i et af Byens Blade. Byraadet burde beskæftige sig med Sagerne først, og Pressen bagefter, og Meddelelserne om Byraadsmøderne og Byraadets Sager kunde nok vente med at publiceres til om Fredagen. Taleren skulde ikke sige noget derom, hvis det drejede sig om almindelig smart Journalistik, men her fik Bladene Sagerne

og publicerede dem, før Byraadsmedlemmerne vidste noget som helst, ja det var drevet saa vidt, at man i et Blad kunde læse Byraadets Beslutninger forud for Mødet. Hvis det skulde fortsættes paa den Maade, var det nærmest meningsløst at holde Byraadsmøder; der maatte protesteres skarpt herimod, og Taleren vilde stille Forslag om, at Byraadet enes om at nedlægge Forbud derimod. — Angaaende den foreliggende Sag, saa maatte man først have afgjort, hvorvidt der skal bygges en Forbrændingsanstalt eller ikke, og hvis der var overvejende Stemning derfor, vilde Taleren gaa med dertil; men egentlig vilde Taleren helst, at man venter nogle Aar endnu, skønt det selvfølgelig var kedeligt, at denne Anskuelse faldt sammen med Fabrikant Møllers! Ved at vente nogle Aar fik Kommunen bedre Raad til at bygge en Anstalt efter det bedste System, nemlig det, Udvalget havde set i Köln, men det var betydeligt dyrere end det foreslaaede, selv om det nok kunde suppleres, saa det kom nogenlunde paa Højde dermed. Et andet Spørgsmaal var ogsaa meget vigtigt, nemlig Anstaltens Beliggenhed. Man havde haft en Kommission til at undersøge, om den kunde ligge paa den paa-tænkte Plads; det var kun muligt ved at rykke den længere ud mod Gadelinien, og samtidig vilde enhver Mulighed for Udvidelse af Gasværket være udelukket. En anden Grund til at nære Betænkelighed ved Pladsen var, at man efterhaanden havde faaet lagt alle de ildelugtende Anstalter i Byens Centrum; man havde her Lugten fra Tangen, Slagteriet, Gasværket, Aarhus Olie-mølle o. s. v., og en Forbrændingsanstalt vilde ikke gøre det bedre, for hvad der end blev sagt, saa vilde den altid give nogen ilde Lugt i det

omliggende Kvarter. Til Gunst for at bygge Anstalten nu talte Udvidelsen af Elektricitetsværket, men Taleren troede dog ikke, at man kunde vente 8—10 Aar med den næste Udvidelse, det blev sikkert nødvendigt at udvide igen om 2—3 Aar, efter at Aarhus havde faaet Elektricitetsforsyning til store Dele af Jylland, og saa var der lige saa god Lejlighed til at opføre Forbrændingsanstalten til den Tid. Herved kunde man i Øjeblikket spare de 880000 Kr. Taleren havde altsaa ønsket Spørgsmaalet udsat for at forsøge en midlertidig Ordning, og naar det blev sagt, at Brolægningsudvalget havde undersøgt alle Muligheder, der kunde være Tale om, saa havde man egentlig ikke set Resultatet af disse Undersøgelser. Det var sagt, at der forelaa et Tilbud fra Hammelbanen paa 60000 Kr., medens den aarlige Udgift ved Forbrændingen var anslaaet til 40000 Kr., og saa tog Brolægningsudvalget selvfølgelig det billigste. Men for at afgøre, hvad der i Virkeligheden var det billigste, burde Byraadet have haft Lejlighed til at se disse Beregninger stillet op mod hinanden. Taleren vilde derfor rette en direkte Forespørgsel til Brolægningsudvalget, om der var forhandlet med Hammelbanens Bestyrelse, for hvis der blot forelaa et Tilbud fra Banen, kunde det ikke kaldes nogen Forhandling. Fabrikant Møllers Forslag skulde Taleren ikke sige noget til, for selvfølgelig maatte Budgetudvalget en skøn Dag samles og tage Stilling til Pengespørgsmaalet.

A n d r. B i t s c h erklærede, at Brolægningsudvalget var enigt om, at Opførelse af en Forbrændingsanstalt var den bedste og billigste Ordning for Kommunen. Allerede i 1926 fremsatte det daværende Brolægningsudvalg Forslag om

Opførelse af en saadan Anstalt, fordi Lossepladsen i Mølleengen dengang var opsagt, men paa Grund af den store Udgift fik Udvalget Paalæg om at forsøge en anden Mulighed. Ved Forhandling med Statsbanerne havde man efterhaanden faaet Tilladelse til at benytte Pladsen til Januar 1932, men det vilde ikke nytte meget at forhandle om et fortsat Lejemaal eller eventuelt Køb, da der ikke var Plads derude til mere end et Par Aar endnu. Der havde senere været mange Tilbud om Salg af Gaarde i andre Kommuner til Losseplads, og det havde ogsaa været paa Tale at sejle Affaldet ud i Bugten, hvor det selv skulde forsvinde; men det var næppe heldigt, da det vilde forurene baade Stranden og Havnen og tilmed blive meget dyrere. Udvalget havde set paa Arealer i de omliggende Kommuner, f. Eks. Pladsen ved »Fiskerhuset«, en Gaard i Aaby, et Terræn ved Lystrup, en Gaard i Hasle, Gaarden »Vestereng« o. s. v., men alle disse Projekter var strandet paa Sogneraadenes Modstand mod Planerne. Endelig var der Tilbud fra Odder- og Hammelbanen. Forslaget fra Odder gik ud paa at køre Affaldet til Pøl Enge ved Assedrup, medens Hammelbanen havde et Areal ved Galten Station. I begge Tilfælde havde Kommunerne givet Tilladelse dertil. Efter Beregningerne vilde der blive en Udgift til Vogne paa 24000 Kr. og en Driftsudgift til Hammelprojektet paa 169000 Kr. eller 7,30 Kr. pr. Lejlighed og til Odderprojektet 156000 Kr. eller 6,91 Kr. pr. Lejlighed. Naar dertil kom, at Udgiften stadig vilde stige, efter som Mængden af Affaldet steg, vilde man se, at det blev langt dyrere end Belysningsvæsenets Projekt, og tilmed havde man ingen Garanti for, at det kunde vedvare. Efter at Udvalget havde

set Projektet fra Belysningsvæsenet, var Udvalgets Interesse for de øvrige Projekter i nogen Grad kølnet. Taleren vilde udtale sin Tilfredshed med, at Belysningsudvalget benytter en gunstig Lejlighed, naar der alligevel skal udvides, til at foreslaa Opførelse af Forbrændingsanstalten; det vilde give Kommunen en betryggende Ordning i Fremtiden, hvorfor det meget maatte anbefales at tiltræde den foreliggende Indstilling. Selvfølgelig var det ikke let at skaffe Penge frem i denne Tid, men hvis Kommunen ikke nu ordner Spørgsmaalet om Dagrenovationen, vilde det blive vanskeligt at faa en tilfredsstillende Ordning i en overskuelig Fremtid.

Holger Eriksen vilde for at forebygge enhver Misforstaaelse gerne udtale, at han i Byraadet betragtede sig som Byraadsmedlem og ikke som Pressemand. Men alligevel vilde Taleren sige et Par Ord angaaende Hr. Leonhard Hansens lidt spøgefulde Udtalelser om Pressen. Det var ikke let at være Pressemand; hvis der intet stod i Bladene, skældte man ud, og stod der noget, var det ogsaa galt, men det var nu engang Pressens Kaar. Det, som skete i Aarhus m. H. t. Byraadsnyheder, var det samme som i andre Byer, ogsaa der var man i Stand til at faa Nyhederne frem, før de blev behandlet af Byraadene. Hvorvidt Leonhard Hansen var stærk nok til at give Pressen Mundkurv paa, skulde Taleren ikke udtale sig om, men forøvrigt bestod der et udmærket Forhold mellem Pressen og Byraadet, og det kunde forhaabentlig vedvare. Naar flere talte sammen om noget, var det umuligt at holde det indenfor egne Vægge; det vilde altid sive ud; men Pressen i Aarhus havde sikkert aldrig skrevet noget, som kunde gøre Skade, idet den altid

sikrede sig Tilladelse dertil først. Det var en Fejltagelse, naar Leonhard Hansen sagde, at Pressen havde kommenteret den foreliggende Sag; Taleren havde ikke set nogen Kommentar, kun en Meddelelse om de faktiske Forhold. — Hvad det foreliggende Forslag angik, kunde Taleren efter Fabrikant Møllers Tale konstatere, at Forskellen mellem Konservatisme og Anarki meget ofte er haarfin, og hvis man her fulgte Hr. Møllers Tanke, vilde det kort og godt være at spare paa Skillingen og lade Daleren rulle. Hr. Møller talte ikke blot imod at bygge Forbrændingsanstalt, men ogsaa mod en Udvidelse af Elektricitetsværket. Det fremgik ganske vist af Bemærkningerne til Forslaget, hvor smaa Reserverne var, men alligevel kunde de efter Hr. Møllers Mening godt undværes. Men hvorledes skulde det gaa, hvis en Maskine brød sammen, og Aarhus skulde levere Elektricitet til andre Kommuner? Her var man nødt til at have en Garanti for at kunne opfylde sine Forpligtelser, og Garantien kunde man kun have gennem en Reserve. Uden en saadan vilde Belysningsvæsenets Politik helt bryde sammen, idet den jo var baseret paa Levering af Elektricitet til andre Byer, og deri laa selvfølgelig en Fortjeneste til Aarhus. Belysningsvæsenet leverede ikke Strøm til Dumpingpriser og var ikke Skyld i, at man enkelte Steder kunde sælge Aarhus Bys Elektricitet til billigere Pris end i selve Aarhus; det skyldtes, at man her i Byen havde gennemført en Beskatningspolitik overfor Belysningsvæsenet; Fordelen for Aarhus Kommune laa særlig i Nedsættelse af Generalomkostningerne. Hele dette Forhold var baseret paa, at der findes tilstrækkelige Reserver, men det fandt Hr. Møller ligegyldigt, idet han hævdede,

at Forbruget ikke vilde stige. Det kunde ingen vide, men eftersom det havde gaaet i de sidste 2—3 Aar, vilde det være i høj Grad letsindigt at løbe an derpaa, og selv om der var Krise paa Landet, skulde Folk bruge baade Lys og Kraft. Derfor vilde det være haabløst letsindigt at vente med denne Udvidelse, og man skulde være meget konservativt indstillet for at foreslaa noget saadant. Spørgsmaalet var saa, om man skal forbinde Udvidelsen af Elektricitetsværket med en Forbrændingsanstalt, og her kunde selvfølgelig siges meget baade for og imod. Kunde man paa en lige saa billig Maade faa bragt Affaldet væk, var der maaske ikke særlig Grund til at bygge en saadan Anstalt, men det havde vist sig umuligt, og Taleren vilde i den Forbindelse takke Hr. Bitsch for den udførlige Redegørelse, som han gav angaaende Brolægningsudvalgets Arbejde med denne Sag. Dette Udvalg havde udført et stort og grundigt Arbejde, og Resultatet heraf var Bevis for, at en hvilken som helst anden Form end Forbrænding vilde blive betydelig dyrere. Det vilde derfor være underligt, om man skulde varetage Kommunens Tarv ved at vælge det dyreste i Stedet for det billigste og bedste. Et Sogneraad kunde ikke give Garantier for, at en Losseplads kan vedblive at benyttes; enhver Kommunalbestyrelse kunde indføre en Sundhedsvedtægt, hvorved det kunde forbydes at have Losseplads i Kommunen. Angaaende Kølner-systemet og det foreliggende Forslag, saa var Forskellen egentlig kun, at det havde et andet Opsamlingssystem, men det kunde let kombineres med det foreslaaede, naar man mener at have Raad dertil. Taleren havde ikke mærket nogen ilde Lugt ved Forbrændingsanstalten i Gentofte,

og der havde ikke foreligget nogen Klage derover, men forøvrigt kunde ogsaa noget tale for at samle de ildelugtende Anstalter paa eet Sted i Stedet for at sprede dem over Byen. Anstalten kunde næppe lægges andre Steder, saafremt man skulde have en ordentlig Økonomi. idet Omkostningerne saa blev meget større; det gjaldt om Centralisering, saa Dampen fra Forbrændingsanstalten kunde anvendes i Elektricitetsproduktionen. Angaaende Spørgsmaalet om, hvor Pengene skal komme fra, saa var det naturligt at spørge saaledes, hvis det gjaldt Kommuner, der staar paa Fallittens Rand, men for en Kommune som Aarhus vilde der næppe være Vanskelighed ved at opnaa et Laan. Kurserne kunde stige mange Gange, før et saadant Laan blev optaget; Pengekrisen skyldtes ikke Mangel paa Penge, men manglende Tillid til Laanerne, derfor faldt særlig Kursen paa 2. Prioriteterne, men overfor Aarhus Kommune vilde det ikke mangle paa Tillid. Selvfølgelig var det nødvendigt at bygge Hospitaler o. lign., men mindst lige saa nødvendigt at bygge de Ting, der kan forrente sig selv, og det kunde de foreslaaede Ting gøre. Taleren vilde meget anbefale at tiltræde Forslaget.

J. Perregaard havde ikke haft nogen Plan over Forslaget tilsendt, antagelig ved en Forglemmelse. Alt Vrøvlet over Lossepladserne og deres ilde Lugt kom af, at man ikke straks dækker Affaldet til med Jord; dette kunde ske ved at køre det ud til Omegnens store Teglværker, som gerne vilde have det til Fyld, og der vilde saa blive fyldt Jord ovenpaa. Det var den bedste Form, saafremt man skulde vente med at bygge Forbrændingsanstalt.

Fogh Mogensen (frafalder Ordet).

H. P. Christensen skulde ikke komme særlig ind paa Leonhard Hansens Bemærkninger om Pressen; det var et Emne, som tidt havde været drøftet. Naturligvis var det uheldigt, hvis Bladene gav sig til at kommentere en Sag, før den var behandlet i Byraadet, men man kunde næppe gøre andet end henstille til Pressen at undlade dette. Den foreliggende Diskussion havde ikke vist nogen Modstand mod selve Projektet, som alle anerkendte; det drejede sig blot om, hvorvidt man i Øjeblikket kunde spare at bygge Forbrændingsanstalt og foreløbig finde en anden Løsning. Angaaende den nuværende Losseplads, saa vidste Taleren ikke andet, end at Statsbanerne flere Gange havde forlangt, at Kommunen skal flytte andetsteds hen, og de var næppe blevet mere velvillige nu. Dette Forhold maatte Bro-lægningsudvalget undersøge, men man maatte kræve, at det blev en nogenlunde økonomisk Ordning. Hvorvidt det hastede med Udvidelsen af Elektricitetsværket, kom an paa, om Byraadet vil tage Ansvar for en Standsning ved et eller andet Uheld; man regnede ellers altid med en Reserve paa 33 %, men i 1932 vilde man være omtrent ved Bunden; derfor var i hvert Fald en Turbine mere en absolut Nødvendighed, hvis man skal være sikker paa at kunne betjene sine Kunder tilfredsstillende, medens Udvidelsen af Kedel-anlægget maaske kunde udskydes lidt. Hvad Forbrændingsanstaltens Beliggenhed angik, saa var det dog altid en Fordel at centralisere disse Værker, og det var af stor Betydning, at de fandtes i Nærheden af Havnen med let Adgang til Kul og Kraner; at lægge en eventuel Anstalt ved Kommunehospitalet eller Silkeborgvej vilde vist give mere Kritik. Naar man fik den paatænkte Aske-

udskiller i Forbindelse med Anstalten, vilde det tage det meste af Støvet fra Fyringen, og derfor ikke medføre særlig Ulempe; det vilde være økonomisk uforsvarligt at bygge en Forbrændingsanstalt et andet Sted i Byen. Angaaende Tiden for den næste Udvidelse af Elektricitetsværket, saa havde man til næste Aar kørt i 4 Aar med det nuværende, og med det nu foreslaaede antog Taleren alligevel, det kunde gaa i mindst 7 Aar, før der igen skulde væsentlige Udvidelser til; der blev ogsaa eksperimenteret med forskellige Opfindelser, hvorved Reserverne skulde kunne indskrænkes betydeligt. Naar der var Tale om Overenskomsterne angaaende Levering af Elektricitet, saa skulde Taleren ikke komme nærmere ind paa Priserne, men det var alligel saaledes, at Overskudet ved denne Leverance havde forrentet Halvdelen af Udgiften til det ny Elektricitetsværk, saa nogen økonomisk Betydning havde det i hvert Fald for Kommunen. Der var fremsat Forslag om Henvisning til Budgetudvalget, og at Bro-lægningsudvalget skal undersøge, om der findes andre Muligheder; hertil vilde Taleren sige, at Belysningsudvalget har ikke noget særligt Ønske om at bygge Forbrændingsanstalt udover den rent økonomiske Fordel for Kommunen, og hvis man ikke mente, det betød meget, skulde man gerne frafalde Forslaget; det vilde spare Belysningsvæsenet for meget Arbejde og mange Ubehageligheder. Selvfølgelig skulde Budgetudvalget drøfte Fremskaffelsen af Pengemidlerne, men det maatte ske indenfor en rimelig Tid, saa man snarest faar en Afgørelse for Elektricitetsværkets Vedkommende.

B o r g m e s t e r e n vilde gøre opmærksom paa, at disse Arbejder sammen med de øvrige paa-

begyndte drejede sig om Udgifter paa ca. 6 Mill. Kr., der skulde skaffes tilveje.

J. C h r. M ø l l e r konstaterede, at der i Virkeligheden ikke var ført nogen Forhandling med Statsbanerne, saa at man i Øjeblikket ikke vidste, om Overenskomsten kan forlænges, og de var muligvis ikke uvillige til at forlænge den i 2—3 Aar. Det fremgik ligeledes af Hr. Bitschs Redegørelse, at der ikke var ført nogen egentlig Forhandling med Hammelbanens Bestyrelse, og selv om Udvalget ikke havde nogen speciel Bemyndigelse til at forhandle, kunde det nok være sket under Forbehold af Byraadets Sanktion. Udvalget burde snarest give Bestyrelsen et Tilbud, saa der kunde komme en virkelig Forhandling i Gang. Hvad den omtalte Garanti angik, saa tvivlede vel ingen om, at Banerne vilde fortsætte Driften, Odderbanen havde aldrig haft Vanskeligheder, men som Regel givet Udbytte, og Hammelbanen mente netop med dette Job fra Aarhus at kunne køre uden Underskud. Man kunde vist ikke regne med en Losseplads i nogen af Nabokommunerne, da Sogneraadene modsatte sig det, og at vente paa Indlemmelser i Aarhus vilde vist vare for længe. Hr. Eriksen var som sædvanligt højt oppe; efter hans Mening havde Taleren ikke Forstand paa andet end at spare paa Skillingen og lade Daleren rulle; men det var alligevel rart at faa en nærmere Begrundelse for en saadan Paastand. De Udtalelser, Hr. Eriksen lagde Taleren i Munden, passede slet ikke; Taleren havde ikke sagt, at Elektricitetsforbruget ikke vilde stige, men at det næppe steg i samme Grad som i de sidste Par Aar, og det var stadig Talerens Mening. Naar Hr. Eriksen paastod, at der manglede Reserver, vilde Taleren pege paa, at man dog i 1932 havde

3500 K. W. foruden Randers, og det kunde nok kaldes forsvarligt, for man regnede altid efter Maksimalbelastningen, og den havde man kun enkelte Dage i December Maaned. Hr. Eriksen havde selvfølgelig ogsaa udmærket Forstand paa Pengespørgsmaalet og mente, at Aarhus sagtens kunde skaffe Penge. Men naar man saa, at selv Kreditforeningsobligationer gik ned i Kurs, vilde det vist blive meget vanskeligt at skaffe Laan til en rimelig Rente; den lave Diskonto betød ikke det allermindste, for til den Rente kunde ingen laane Penge. Hvis der skete et Uheld ved Belysningsvæsenet, fik de, der stod i Spidsen, selvfølgelig paa Hovedet, men det var i Virkeligheden uretfærdigt, for saadanne Uheld kunde ingen tage Ansvaret for, og det var ikke Reserven, som det drejede sig om. Naturligvis var det behageligt og betryggende at have store Reserver, men det var ogsaa dyrt, og de første Par Aar skete der næppe noget ved at vente med Udvidelser. I Øjeblikket turde Talerens Gruppe ikke tage Ansvaret ved at stemme for Indstillingen, og Taleren vilde fastholde sit Forslag om at henvise Sagen til Budgetudvalget for at se, om der kan skaffes Penge, og samtidig lade Brolægningsudvalget undersøge, om det er muligt ved Forhandling at finde en anden Ordning. Kunde der saa ikke opnaas noget bedre, og Pengene kan skaffes tilveje, vilde sikkert alle stemme derfor, og det var altid behageligst at faa en saa stor Sag vedtaget enstemmigt.

Leonhard Hansen havde egentlig ikke udtalt nogen Kritik af Pressen, men af Referenterne indenfor Aarhus Byraad. At en smart Journalist forstod at skaffe sig Nyheder, kunde man kun rose ham for, og i hvert Fald et af Byens Blade havde en Mand med særlige Evner i den

Retning. Naar Hr. Eriksen slog fast, at det vilde forringe Økonomien at lægge Forbrændingsanstalten et andet Sted, kom det ganske an paa, hvad man vilde bruge den til; hvis man f. Eks. tænkte sig den anvendt som Central for Fjernopvarmning, vilde det næppe forringe Økonomien. Hr. Bitschs Redegørelse var det bedste Bevis paa, at Brolægningsudvalget ikke havde ført Forhandlingerne færdig; det meste var ganske nyt for Byraadet, men der burde her have foreligget bestemte Tilbud, som man kunde have sammenlignet med det foreliggende Projekt. Taleren kunde derfor vanskeligt svinge sig op til saa svimlende Højder som Hr. Eriksen, naar han med svulmende Ord roser Brolægningsudvalget for det store Arbejde, det har gjort. Taleren fandt nærmest, det maatte kaldes det modsatte. Der var heller ikke givet et bestemt Svar paa, om Hammelbanen havde nægtet at transportere Dagrenovationen for en lavere Pris end den tilbudte, og det kunde tyde paa, at Brolægningsudvalget har tabt Interessen for Spørgsmaalet lidt for tidligt. Taleren ønskede ogsaa at faa en Forbrændingsanstalt; det skaffede meget Arbejde, men Tiden var næppe inde til at anvende 5—6 Mill. Kr., saafremt en Del deraf kunde spares. Skulde den laves i Forbindelse med Elektricitetsværket, vilde der altid i Fremtiden kunne blive en Lejlighed dertil.

Andr. Bitsch konstaterede, at det var farligt at slutte sig til et Forslag fra Belysningsudvalget, for saa fik man paa Hovedet af Udvalgets Medlemmer. Taleren havde før sagt, at der ikke paa den nuværende Losseplads var Plads til Affaldet mere end et Par Aar endnu, og det blev vist vanskeligt at forhandle med Statsbanerne, naar man ikke havde noget andet at henvise til

efter den Tid. Angaaende Hammelbaneprojektet saa havde Bestyrelsen udtalt, at det var den billigste Pris, det kunde gøres for, og Prisen vilde tilmed stige, eftersom Byen vokser. Hvis Udvalget fik Paabud om at søge en Forhandling, vilde man naturligvis gøre det, men det foreliggende Forslag bød den bedste og billigste Ordning for Kommunen, og det blev forholdsvis billigere, efterhaanden som Mængden af Affaldet voksede.

Holger Eriksen kunde ikke erkende at have citeret Fabrikant Møller forkert. Selvfølgelig havde man Reserver i Øjeblikket, men hvis man skulde følge Hr. Møllers Forslag og vente med Udvidelser f. Eks. et Par Aar, vilde Reserverne være opbrugt, og det var at spare paa Skillingen og lade Daleren gaa. Fordi 1. Prioritets Obligationer var gaaet 3 % ned, var der ingen Grund til at tale om Pengemangel, og maaske var det ogsaa muligt at laane andetsteds end i Aarhus Privatbank. Det var selvfølgelig rigtigt, at en Forbrændingsanstalt kunde benyttes som Central for Fjernopvarmning, men hvis man ikke skulde have altfor lange Ledninger, maatte den altsaa ligge i Byens Centrum, og der vilde Stanken genere mindst lige saa meget. Til Leonhard Hansens øvrige Bemærkninger skulde Taleren blot sige, at Leonhard Hansen var ham altfor kær som Partifælle til at sige noget derimod, og hvad Svulstigheden angik, skulde Taleren ikke gaa Leonhard Hansen i Bedene.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at Obligationerne for Aarhus Kommunes sidste Laan stod højt i Kurs, men dette Laan havde Hr. Eriksen altid været meget misfornøjet med.

H. P. Christensen bemærkede, at en Forbrændingsanstalt som Fjernopvarmningscentral

maaske kunde svare til Hensigten om Vinteren, men om Sommeren skulde der jo ikke bruges Varme. Det var næppe heldigt at drøfte Belysningsvæsenets Overenskomster angaaende Levering af Elektricitet, men hvis man vilde undersøge dem, vilde det vise sig, at de nok kunde betale sig for Aarhus. Taleren kunde ønske at høre, hvorledes den borgerlige Gruppes Medlemmer saa paa denne Sag, for hidtil havde man kun hørt Udtalelser fra Fabrikant Møller.

J. R. Fanger havde ikke fundet det nødvendigt at tage Ordet, efter at d'Hrr. H. P. Christensen og Bitsch havde gjort det saa godt. Taleren vilde dog minde om, at om 4 Maaneder udløb Overenskomsten med Statsbanerne, og saa havde man ingen Steder at køre Dagrenovationen hen, og naar der overhovedet kun var Plads i Mølleengen et Par Aar endnu, nyttede det jo ikke meget. Taleren havde ikke skiftet Mening angaaende Indstillingen, men var gaaet med til at henvise Sagen til Budgetudvalget til Undersøgelse af Pengespørgsmaalet, før Forslaget bliver endelig vedtaget.

Borgmesteren havde ikke sagt, at der ikke kunde skaffes Penge; det maatte selvfølgelig undersøges først; men Taleren vilde dog erindre om, at man skal have Ministeriets Tilladelse til at optage Laan. Indstillingen sagde ikke noget bestemt om, hvad der skal ske i Dag, og Taleren blev nødt til at udsætte Sagen for at se, om der kan skaffes Pengemidler tilveje, og om man kan faa Ministeriets Tilladelse til eventuelt at optage et Laan. Disse Ting maatte være i Orden, før man kunde tage endelig Stilling til Forslaget, og Taleren vilde betragte Forhandlingerne i Dag som en 1. Behandling af Sagen.

Sagen overgik til 2. Behandling og henvistes til Budgetudvalget.

8. (J. Nr. 6²—1931). Indstilling fra Indkvarteringsudvalget om Indretning af et Vaabenkammer i Vagtbygningen paa Artillerikasernen.

Fra Indkvarteringsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Under Henvisning til Stadsarkitektens vedlagte Erklæring af 13. August indstiller Udvalget, at den ønskede Foranstaltning bringes til Udførelse, imod at den dertil medgaaede Udgift, 1980 Kr., forrentes paa sædvanlig Maade som Anlægsudgift. Beløbet afholdes af Kassebeholdningen.«

Borgmesteren anbefalede Forslaget, som der længe havde været forhandlet med Ministeriet om.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 403—1931). Indstilling fra Lønudvalget angaaende Dyrtidstillæg til Pensionister, pensionerede før 1. Oktober 1919, samt Understøttede.

Følgende Indstilling forelaa:

»Lønudvalget indstiller, at der i Tidsrummet fra $\frac{1}{10}$ 1931— $\frac{31}{3}$ 1932 ydes Pensionister, pensionerede før 1. Oktober 1919, Dyrtidstillæg efter følgende Regler:

De Pensionister, som oppebærer en Pension af 2000 Kr. aarlig eller derover, ydes ikke Dyrtidstillæg.

For de Pensionister, der bor indenfor Bygrænsen, og som har egen Husstand, fastsættes et aarligt Dyrtidstillæg af 5 %, for saa vidt Pensionen er mellem 1400 og 2000 Kr., 10 %, for saa vidt den er mellem 1000 og 1400 Kr., 14 %, for saa vidt den er mellem 700 og 1000 Kr., og 20 %, naar den er under 700 Kr.

Til ugifte Pensionister, som ikke har egen Husstand, ydes ikke Dyrtidstillæg.

Endvidere indstiller man, at der i Tidsrummet fra 1. Oktober 1931—31. Marts 1932 fastsættes følgende Regler for Dyrtidstillæg til Understøttede:

Funktionærer og Arbejdere, som bor indenfor Bygrænsen, og som er afskediget uden Pension, samt Enker eller Børn af saadanne, som er opført i Budgettet med en aarlig Understøttelse, udbetales et Dyrtidstillæg af 45 % af den aarlige Understøttelse, dog saaledes, at Dyrtidstillæget ikke i noget Tilfælde maa overstige 110 Kr. aarlig for gifte og 44 Kr. aarlig for ugifte.

Samtidig indstiller man, at følgende »Almindelige Bestemmelser« skal være gældende:

Personer, som oppebærer baade Pension og Understøttelse, kan kun faa Dyrtidstillæg (Procenttillæg) af Pensionen.

Naar en af Kommunen pensioneret Funktionær eller Arbejder erholder Reguleringstillæg fra Staten, bortfalder Dyrtidstillæget fra Kommunen, naar det Reguleringstillæg, han erholder fra Staten, er lig med eller større end Dyrtidstillæget fra Kommunen, og nedsættes forholdsvis, naar Reguleringstillæget fra Staten er mindre end Kommunens Dyrtidstillæg.

Dyrtidstillæget udbetales med $\frac{1}{12}$ ved Udgangen af hver Maaned.«

Indstillingen vedtoges.

10. (J Nr. 404—1931). Indstilling fra Lønudvalget angaaende Dyrtidstillæg til Pensionister, pensionerede i Tiden fra 1. Oktober 1919 til 1. Juli 1931.

Følgende Indstilling forelaa:

»Under Henvisning til, at der ikke ydes Dyrtidstillæg til Pensionister, som pensioneres efter Pensionsregulativet af 9. Juli 1931, indstiller man, at det nuværende Dyrtidstillæg til Pensionister, pensionerede i Tidsrummet mellem 1. Oktober 1919 og 1. Juli 1931, nemlig:

For gifte 162 Kr. aarlig, dog ikke over 9 % af Pensionen.

For ugifte over 35 Aar 81 Kr. aarlig, dog ikke over $4\frac{1}{2}$ % af Pensionen.

For ugifte under 35 Aar 54 Kr. aarlig, dog ikke over 3 % af Pensionen, nedsættes med $\frac{1}{3}$ i Halvaaret 1. Oktober 1931—31. Marts 1932, med yderligere $\frac{1}{3}$ i Halvaaret 1. April—30. September 1932 og bortfalder helt fra 1. Oktober 1932.«

H. P. C h r i s t e n s e n forelagde Indstillingen. Det drejede sig om de Folk, som var pensioneret, mens Lønningerne laa højest, og da man ved den ny Overenskomst helt havde strøget Dyrtidstillæget, var det rimeligt, at det gradvis bortfalder ogsaa for disse.

Indstillingen vedtoges.

11. **Efterbevilling af Overskridelser i Regnskabet for:**

- a. (J. Nr. 3²—1931). Aarhus Sporveje.
- b. (J. Nr. 3³—1931). Marselisborg Hospital.
- c. (J. Nr. 3⁴—1931). Skolevæsenet.

2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

12. **Efterbevilling af Overskridelser i Regnskabet for:**

- a. (J. Nr. 3⁵—1931). Begravelsesvæsenet.
- b. (J. Nr. 3⁶—1931). Forsørgelsesvæsenet.
- c. (J. Nr. 3⁷—1931). Kommunehospitalet.

L e o n h a r d H a n s e n pegede paa, at der paa Forsørgelsesvæsenets Budget var Overskridelser paa 145000 Kr. og Besparelser paa 130000 Kr.,

altsaa en Difference paa 15000 Kr.; dertil kom en Mindreindtægt paa 41000, hvorved den virkelige Overskridelse blev 56000 Kr. For at forebygge Misforstaaelse vilde Taleren gøre opmærksom paa, at af dette Beløb var de 51000 Kr. Overskridelser paa Poster, som var bestemt ved Lov, og som Udvalget overhovedet ingen Indflydelse havde paa.

Overgik til 2. Behandling.

13. (J. Nr. 3⁸—1931). Efterbevilling af Overskridelser i Havnens Regnskab for 1930—31.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at her var langt større Overskridelser end paa de andre Budgetter, og det laa gerne i, at man ikke altid naaede at faa de budgetterede Arbejder færdig, hvorfor en hel Del maatte overføres paa næste Aars Regnskab, og derved kom der ret stærke Afvigelser. Men Kassebeholdningen holdt altid udmærket.

Tiltraadtes.
